

SPOT Svetovanje Koroška: Sem študent – lahko registriram s.p. ali ustanovim d.o.o.?

Vse več mladih se zaradi povečanega povpraševanja na trgu dela (npr. računalništvo, informatika, strojništvo, gradbeništvo itd.) že v času študija zanima za opravljanje pridobitne dejavnosti, nemalokrat pa tudi delodajalci (naročniki del) zahtevajo, da posamezniki registrirajo s.p. in na takšen način (in ne preko študentske napotnice) opravljajo razna dela.

Kakšne posledice ima torej odločitev študenta, če že v času študija registrira s.p. oz. ustanovi d.o.o. ter prične opravljati pridobitno dejavnost?

Če študent registrira s.p. izgubi nekatere bonitete!

Dejstvo je, da lahko študent ob izpolnjevanju vseh pogojev kadarkoli registrira s.p., postopek registracije s.p. je enak kot za vse ostale fizične osebe, ki bi rade opravljale dejavnost. Več o postopku registracije s.p. si lahko preberete [tukaj](#).

Tudi prispevki, ki jih mora mesečno plačevati samozaposlen študent so torej enaki, kot za ostale samozaposlene podjetnike, saj je bil t.i. "študentski" s.p. v okviru katerega so imeli študentje nekoliko nižje prispevke od "navadnega" s.p., s pričetkom leta 2013 ukinjen. Trenutne višine prispevkov za samozaposlene in za osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic (t.i. popoldanski s.p.) najdete na [povezavi](#).

Katere pravice torej izgubi samozaposlen študent?

Če želimo odgovoriti na vprašanje moramo poznati pravice, ki jih ima študent iz naslova statusa študenta. Slednje ureja [Zakon o visokem šolstvu \(ZVis\)](#), ki določa, da študentom iz naslova statusa študenta pripadajo določene pravice in ugodnosti, kot so npr. pravica do zdravstvenega varstva, subvencioniranega prevoza, subvencionirane prehrane, subvencioniranega bivanja, možnosti dela preko študentske napotnice in možnost štipendiranja. Omenjene pravice lahko študent uživa le **pod pogojem, da ni v delovnem razmerju oz. ne opravlja samostojne registrirane dejavnosti**, ni vpisan v evidenco brezposelnih oseb, ni poslovodna oseba gospodarske družbe ali direktor zasebnega zavoda.

Z dnem, ko študent registrira s.p. in opravi prijavo v obvezna socialna zavarovanja kot samozaposlena oseba (obrazec M1) sicer formalno obdrži status študenta, kar pomeni da lahko nemoteno študira vendar pa izgubi zgoraj naštetih pravic, kar pomeni, da ne more več uveljavljati študentskih bonov, bivanja v študentskem domu, delati preko študentske napotnice oz. koristiti subvencioniran prevoz.

V kolikor ima študent priznano štipendijo (državno ali kadrovska) mu slednja preneha prav tako izgubi morebitno družinsko pokojnino tudi olajšave za vzdrževanega družinskega člana ni več možno uveljavljati, starši od študenta tudi ne morejo več uveljavljati otroškega dodatka.

Redni študent, ki ne plačuje šolnine, mu slednje ni potrebno plačevati niti ob samozaposlitvi oz. zaposlitvi pri drugem delodajalcu. Zakon o visokem šolstvu namreč ne določa, da bi rednim študentom prenehal status rednega študenta zaradi samozaposlitve, kar pomeni, da lahko

samozaposlen študent nemoteno študira in mu ob tem ne nastajajo dodatni stroški (npr. plačevanje šolnine, pristop k izpitu, diploma itd...).

Kaj se zgodi, ko študent preneha opravljati dejavnost, torej ko izbríše s.p. iz poslovnega registra?

Podobno kot se zgodi ob pričetku opravljanja dejavnosti, ko je torej s.p. vpisan v Poslovni register Slovenije in posledično študent izgubi že omenjene bonitete se ob izbrisu s.p. iz PRS znova vzpostavi pogoj, ki študentu omogoča, da lahko koristi vse pravice iz naslova statusa študenta. Ob tem seveda obstaja bistven pogoj, da slednji še vzdržuje status študenta oz. ga ponovno pridobi. Postopek izbrisa s.p. iz PRS je razmeroma preprost in ga najdete na naslednji [povezavi](#).

Kako je s študentovimi pravicami v primeru ustanovitve d.o.o.?

Kot smo omenili uvodoma lahko študent poleg registracije s.p. ustanovi tudi družbo z omejeno odgovornostjo, pri čemer tudi za študenta družbenika oz. ustanovitelja velja enako – postopek ustanovitve d.o.o. je enak kot za ostale. Več o postopku ustanovitve d.o.o. na [povezavi](#).

Obstaja pa pomembna razlika, saj lahko študent **kot ustanovitelj d.o.o. obdrži vse pravice, ki jih ima iz naslova statusa študenta vendar pod pogojem, da študent ni hkrati lastnik in poslovodna oseba.** V primeru, ko bo torej študent samo ustanovitelj oz. družbenik bo lahko ostal enako zavarovan kot vzdrževan družinski član s čimer mu ostanejo tudi vse študentske bonitete, vključno s pravico do rednega študija. Prav tako velja enako za študenta, ki je v d.o.o. samo direktor ali prokurist in torej ni hkrati še družbenik.

Pozor, kadar pa je študent **hkrati družbenik in direktor** v d.o.o., se mora zavarovati kot poslovodna oseba oz. se lahko v družbi tudi zaposli tudi na podlagi pogodbe o zaposlitvi. S tem izgubi pravice, ki mu pripadajo iz naslova statusa študenta kot določa 69. člen Zakona o visokem šolstvu: *Študenti imajo ne glede na to, ali se študij izvaja kot redni ali izredni, pravice in ugodnosti, ki izhajajo iz naslova statusa študenta, kot jih določajo posebni predpisi, če niso v delovnem razmerju ali ne opravljajo samostojne registrirane dejavnosti, niso vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri pristojnem organu oziroma niso poslovodne osebe gospodarskih družb ali direktorji zasebnih zavodov.*

Študent, ki je hkrati lastnik in direktor d.o.o.-ja, torej ni več zavarovan kot vzdrževan družinski član in se mu posledično ukinejo tudi vse študentske bonitete, enako kot samozaposlenemu študentu pa mu ostane pravica do rednega študija.

Kakšne vrste socialnih prispevkov plačuje študent, ki je hkrati družbenik in direktor je odvisno od posameznega študenta – če je slednji zaposlen pri drugem delodajalcu, mu jih plačuje delodajalec oz. če se študent zaposli v lastnem d.o.o. bo plačeval prispevke iz naslova delovnega razmerja. V kolikor tega pogoja ne izpolnjuje pa mora plačevati socialne prispevke za družbenike, ki so poslovodne osebe. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije po uradni dolžnosti prijavi v obvezno zdravstveno zavarovanje družbenike, ki so hkrati direktorji na podlagi 040 –v primeru, ko torej študent nima urejenega obveznega socialnega zavarovanja v

zgoraj omenjenih primerih. Prispevki za socialno varnost družbenikov, trenutno (december 2021) znašajo 638,16€.

Študentom, ki bi radi opravljali pridobitno dejavnost skozi eno izmed predstavljenih pravnoorganizacijskih oblik svetujemo, naj preden se odločijo za registracijo s.p. oz. ustanovitev d.o.o. pripravijo poslovni načrt, zberejo čim več koristnih informacij ter predvsem temeljito premislijo, **kakšne obveznosti takšna odločitev prinaša**.

Za SPOT Svetovanje Koroška:

Podjetniški center Slovenj Gradec d.o.o.

Primož Mirkac, podjetniški svetovalec

Slovenj Gradec, 23.12.2021

Povzeto po:

SPOT PORTAL (23.12.2021), dostopno na: <https://spot.gov.si/sl teme/ustanovitev-s-p/>

FURS (23.12.2021), dostopno na:

<https://www.fu.gov.si/davki in druge dajatve/podrocja/prispevki za socialno varnost/osnove za placilo ter zneski prispevkov za socialno varnost/>

[Zakon o visokem šolstvu \(ZVis\)](#)

MLADI PODJETNIK (23.12.2021), dostopno na:

<https://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/odgovor-strokovnjaka-kaj-sledi-ce-student-odpre-podjetje>

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.